

Tajemný Borek

V červencových SN vyšla výzva „Vydejte se do Borku a fot'te“ doplněná textem převzatým z Wikipedie. To mě vzrušilo.

„Borek se nachází asi 4 km na východ od centra Skutče. Znamé jsou zdejší přírodní zvláštnosti, cukrový mlýn z propletenců kořenů staletých borovic, vyvěrající studánka v pařezu, tůň u "Splavu" směrem ke Zhoří, skalní útvar zkamenělý vodník a památný válcový rozcestník, patrně již ze 17. století“.

Tři z uvedených zajímavostí jsem poznala a byly docela blízko sebe, i když mi nešlo na rozum to cukrový mlýn z propletenců kořenů staletých borovic. Nepřehlédnutelný propletenec vzdušných kořenů, to ano, ale jedná se o smrky a co značí ten cukrový mlýn?! To spojení je podivné, ale kdo dnes ví jak to vlastně bylo...

Vydala jsem se do Borku zkoumat. Podnikla jsem celkem 3 výpravy, doplněné výletem na Veselý Kopec. První pátračka byla oťukávací, ale pěkná divočina, druhá zbytečná a třetí vítězná. Dalo by se říci.

První cestu jsem podnikla pěšky ze Skutče a skončila jsem na Sklenářce u zmrzliny. Měla jsem v tom horku a terénu dost. Skuteč - Malhošť - Borek lesem a jsem na silnici. Na křižovatce s odbočkou doleva na Zbožnov a doprava k lomu, a hned u zbožnovské silnice stával odjakživa kamenný rozcestník. Ale před cca 20? lety zmizel a zůstal jen nízký opracovaný sokl. Je zde dodnes, i když skoro neviditelný. Jistě si sloup mnozí z naší generace dobře pamatují nebo máte dokonce fotku? Sem s ní. Uvědomuji si matně že byl opravdu válcový, mohutnější a nahoře měl kamennou čepičku. A hladký. Nebo se pletu? Při náhodné návštěvě Veselého Kopce - také už kdysi /2013 - jsem si všimla, že tam dva kamenné rozcestníky stojí. To se musí ověřit na místě.

Od rozcestníku jsem zamířila po silničce k lomu. V první otáčce jsem se vydala po lesní cestě dolů, směrem k řece. Protíná ji červená turistická, a po chvíli se cesta rozdvojuje, aby se poté opět spojila a pokračovala k řece Krounce, kde končí. Na každém z obou rozdvojení naleznete hledaná místa. Vpravo studánku (na mapy.cz „U lomu“), která sice není pařezová (voda byla spoutána vydlaným smrkovým kmenem), ale stále funguje a je upravená i s rákosovou stříškou. Dojdeme do místa kde se cesty spojí a dáme-li se doleva, hned uvidíme vzdušné kořeny dvou statných smrků (jeden s uříznutým kmenem). Naše třetí zastavení.

Sešla jsem zpět k řece, s nápadem překročit ji a okouknout prastaré tábořiště kde stával za dob mého mládí totem, a také prozkoumat protější skálu, kde mohl na skalním výstupku sedávat vodník. Od plánu mě ale odradila kalná řeka a proud, který se po deštích prudce valil kamenitým korytem. Vydrápala jsem se na svah vlevo a volně hranou proti proudu řeky jsem se vrátila zpět na silnici, pokračovala směrem k hradu a po přechodu železné lávky pro pěší jsem vpravo překonala úzký přítok – Lešanský potok, a podél něho zamířila do Předhradí (u lávky doleva a mezi ploty nahoru). Druhá výprava následovala v sobotu. Chtěla jsem proniknout na tábořiště z druhé strany, od lomu, ale netroufla jsem si na krkolomný sestup k řece a cestu přejetým korytem. Stezka zmizela. Doma jsem dumala jak dál a napadlo mě kontaktovat velkého nadšence místní historie a přírody Davida Skalu. Byl to skvělý nápad! Uvedl mě do obrazu, jak je to se studánkou, s kořeny a s cukrovým mlýnem a popřemýšlel i nad „jezem“ a tůň.

Moje třetí výprava byla úspěšná, i když ...vodníka jsem neobjevila. Zbylo po něm jen kamenné sedátko nad řekou. Možná....

Studánku zbudoval podle místních zdejší rodák pan František Böhm, který zahynul docela nedaleko od ní při kácení stromu 6. května 1959 / info DS

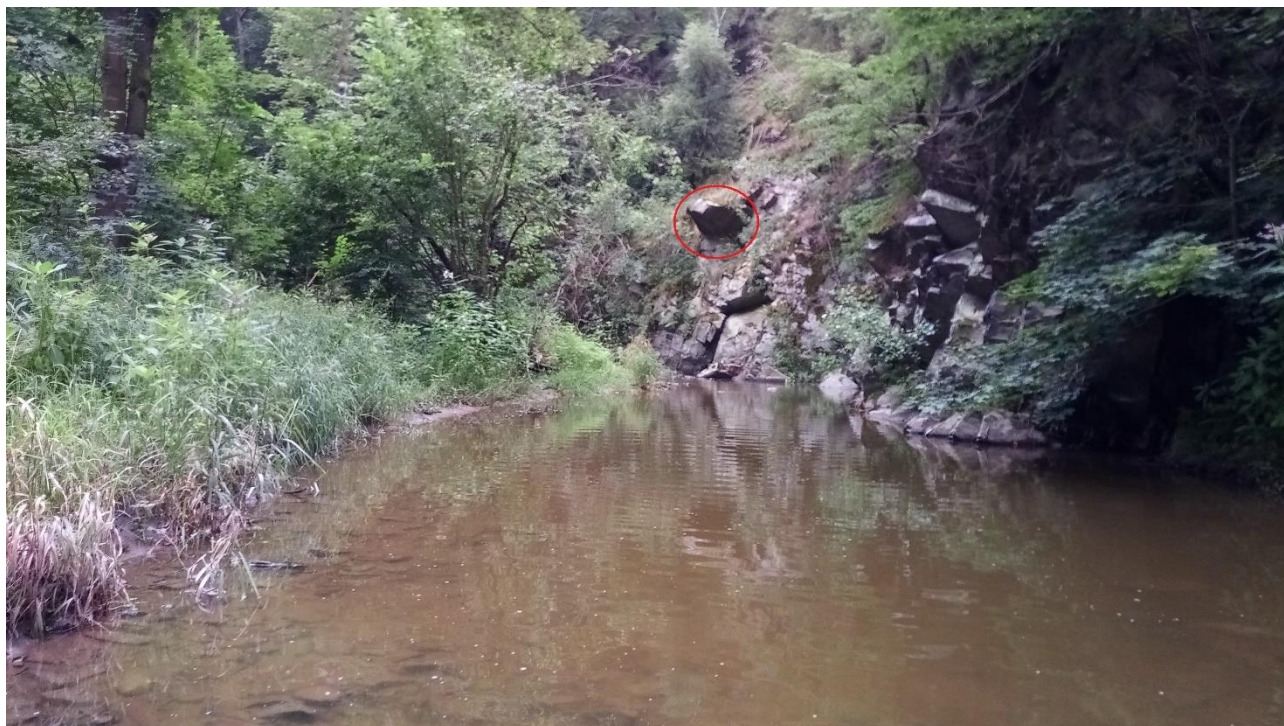

"Kořeny" jsou pravděpodobně pozůstatek po těžbě hlíny pro hrnčířské nebo kamnářské účely, okolní terén tomu napovídá / info DS

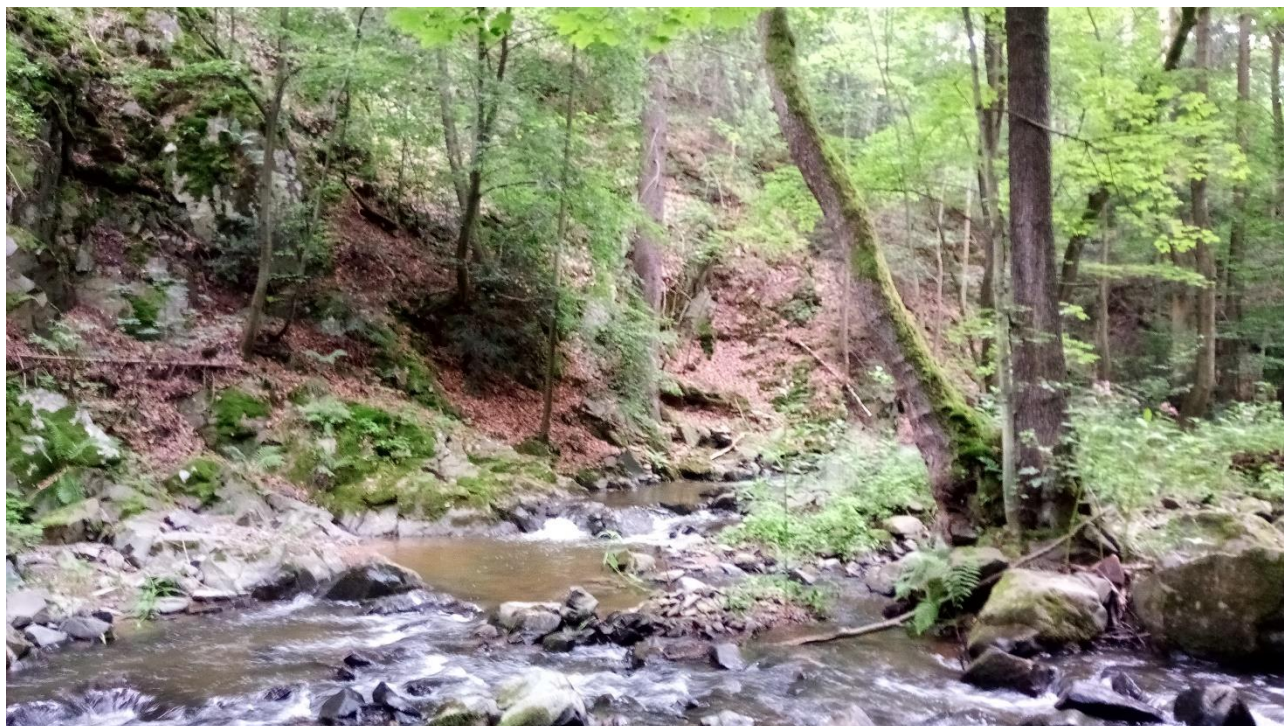

"Kořeny" mají s „cukrovým mlýnem“ společnou jen vzájemně blízkou lokaci. Jinak nic.

Cukrův mlýn je ve skutečnosti jen místní pojmenování Trpkosova mlýna, který vyhořel někdy kolem roku 1925 a jeho pozůstatky (zbytek kamenné zdi obytné části, „jalový“ náhon a zřetelné obrysy půdorysu mlýnice a lednice nad ním) můžeme odhalit i dnes mezi bujnou vegetací. - Cukrův se mu údajně říká proto, že se tam v dobách před vydáním tolerančního patentu scházeli evangelíci pod vedením kněze jménem Cukr. Tuto informaci jsem vyčetl pravděpodobně v knize Z dob šerých a dávných od Adámka / info DS

Najdete ho podle mapy – viz tábořiště, na protější skále. Není ale potvrzeno, že tam hastrman skutečně sedával...ale je pro ten účel jako stvořené.

...Zmíněný splav bych situoval tam co jsem ho znázornil v mapě – napsal David a já to šla podél řeky po proudu omrknout. A nezbývá mi, než souhlasit. To místo má kouzelnou atmosféru. Přesvědčte se sami. Přikládám Davidovu mapku.

Víte vše, víc netřeba. Můj výlet ještě pokračoval. Překročila jsem řeku a chvíli šla po pěšině, dříve turisticky značené, směrem ke Zhoří. U prvních chatiček, ještě před mostem, jsem to vzdala. Terén byl neprostupný. Další přechod řeky a teď už na jistotu po silnici k Borku a lesem domů.

POZOR! Zbývá nám ještě kamenný rozcestník, co po něm zůstal jen nízký soklík.... Informovala jsem se u paní Ilony Vojancové z Veselého Kopce. Na VK stojí prý jen jediný, u parkoviště. Jeli jsme se na něho podívat a já si opravdu nejsem jista zda je to ten „náš“. Údaje na něm obsažené by mohly jeho umístění možná obhájit, ale je to jen moje zbožné přání... a tak znovu apeluji na pamětníky a fotografy... nemáte ho ve svém archivu??

Zdena Škrochová